

Hvad Regjeringen i den Henseende er findet at gøre, er den næste Del af Forespørgselen, og det vil efter min Mening være meget vanskeligt paa Sagens nuværende Stadium at sige Noget derom; thi det er aabenbart, at forinden Forholdet er afviklet saaledes, at man kan være bekendt med samtlige de Omstændigheder, der ere lyttede til den hele Sag, vil man ikke kunne tage en endelig Bestemmelse om, hvilken Stilling Regjeringen skal indtage lige over for Entreprenørerne, det vil sige, hvilken Stilling den i Genhold til Kontrakten skal indtage lige over for dem. Der er jo forskellige Spørgsmaal, som her ubetinget maa komme i Betragtning. Det er f. Ex. klart, at man maa tage Hensyn til, hvor lang Tid der endnu hængaar, inden Banerne blive aabnede, der maa tages Hensyn til, hvilke Anstrengelser der maa siges at blive gjort for at forforte den stedfundne Overskrivelse saa meget som mulig; man er ogsaa nødsaget til, forekommer det mig, at tage Hensyn til, hvilke Anstrengelser Entreprenørerne ville gjøre for at bringe Banen i en saadan Stand, at i alt Fald en interimistisk Drift kan finde Sted. Jeg vil saaledes for mit Vedkommende ønske, og jeg tror ogsaa, efter hvad der er mig bekendt, at Egnen vil sætte overordentlig Pris paa, om man imellem Holstebro og Ringkjøbing endnu inden Udløbet af indværende Aar kunde bringe et eller maast to daglige Tog til at passere Banen. Det, som i den Henseende gjøres fra Entreprenørernes Side for at afhjælpe den Feil, de have ladet sig komme til Last, maa man ubetinget tage et væsentligt Hensyn til. Jeg vil altsaa ikke i Diebliffet kunne udtale mig om, hvad Regjeringen til den Tid vil gjøre. Det forekommer mig, paa den ene Side at man ikke kan se bort fra, at det har været en betydelig Støffelse, som man har beredt de vedkommende Egne, ikke at tale om det Tab, de have lidt ved ikke at have dette Befordringsmiddel, og man har derfor ladet sig det være magtpaaliggende at gjøre Entreprenørerne det klart, at der laa særdeles Vægt paa, at man fik Banen aabnet til den lovfesede Tid. Det har ikke alene været optaget i Kontrakten, men de mundtlige Forhandlinger, der have fundet Sted, have ogsaa baaet Præg af, at man lagde særlig Vægt derpaa; man har forhandlet dette Punkt med dem og har givet dem Genstand med Banen mellem Ribe og Varde under Forudsætning af, at de gjorde særdeles Anstrengelse for at faae det omhandlede Stykke færdigt. Alle disse Hensyn gjøre, at naar Entreprenørerne ikke holde Kontrakten paa dette Punkt, paa hvilket Regjeringen som Medkontrahent har lagt saa særdeles Vægt, saa er dette noget, der maa siges i høi Grad at krenke den Stilling, som Regjeringen har indtaget til Kontrakten. Men man maa paa den anden Side, forekommer det mig, ogsaa se paa denne Slags Spørgsmaal med en vis Billighed, og det høie Folkething pleier ellers ikke, synes det mig, at

være uimodtagelig for saadanne Hensyn overfor Enkeltmand. Man maa erindre, at her var Tale om en Tid, som det ærede Medlem ved gjentagne Udtalelser har erkjendt for at være overordentlig kort, nemlig i 21 Maanedes Tid at bygge 25 Mil Bane. Naar Entreprenørerne have indladt sig paa Kontrakten og juridisk ere fuldstændig forpligtede, saa maa man dog erkjende, at de have paataget sig en Forpligtelse af en saadan Art, at man ved Kontraktens Afslutning maatte sige, at det var noget meget stort, de havde paataget sig, og det var Noget, der vilde medføre betydelige Byrder for dem. Man maa erindre, at Arbeidet foregaar i en Egn, hvor Kommunikationsmidlerne i Forveien ikke vare gode, hvor der var saa Havnearlæg, saa at Entreprenørerne havde vanskeligt ved at modtage Materialerne fra Udlandet. Man maa erindre, at medens vi hidtil have bygget saa Jernbaner, og stedse lidt ad Gangen, byggedes der samtidig med disse 25 Mils Bane, der altsaa i de 21 Maanedes frævede en meget betydelig Arbeidskraft, 11 Mil Jernbane paa Sjælland til Kallundborg, 9½ Mil Bane paa Lolland mellem Nykjøbing, Maribo og Rødby; fremdeles byggedes Havnen ved Esbjerg og Ribebanen: der byggedes Digerne paa Lolland, der foretoges betydelige Inddemningsanlæg, saasom ved Lammefjorden og andre Steder, der udførtes det betydelige Udførselsarbejde ved Kolindjund. Og endnu en Ting maa man erindre, nemlig at der i overordentlig siort Omfang anlagdes Jernbaner i Sverrig, saa at den Rekrutering af Arbeidskraft, som man ellers kunde gjøre Regning paa deraf, ikke var til at erholde. Der stillede sig saaledes, set fra det rene Muligheds Standpunkt, meget store Vanskeligheder for Entreprenørerne. Naar man erindrer, i hvilken overordentlig Grad Arbeidskraften her i Landet var beslaglagt, maa man erkjende, at der stillede sig saa store Vanskeligheder i Veien for at faae den store Arbeidskraft, som Tilendbringelsen af Banerne i saa kort Tid nødvendig maatte kræve, at man dog bør se paa, om ikke disse Omstændigheder, der for en stor Del vare uafhængige af Entreprenørerne, kunde gjøre, at man lige overfor Enkeltmand maatte betragte denne Sag med noget mildere Dine. Det ærede Medlem sagde, at Veirforholdene maatte man tage, som de ere; men jeg skal gjøre opmærksom paa, at der paa Stykket imellem Ringkjøbing og Varde er en Masse Vandløb og større Aaer, og der have Entreprenørerne i den regn-

Rettelse.

Sp. 1840, S. 15—14 f. n.: „historiske“ las: „videnskabelige“.